Dz.U. 1960 nr 52 poz. 303

U S T A W A[1]
z dnia 16 listopada 1960 r.

o prawie geologicznym

Rozdział I
Przepisy ogólne o pracach geologicznych

Art. 1.

1. Przepisy ustawy określają w szczególności zasady prowadzenia prac geologicznych dla poznania budowy geologicznej kraju, poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin oraz wód podziemnych, zasady ochrony bogactw mineralnych kraju, ustalania przydatności gruntów dla potrzeb budownictwa i zagospodarowania przestrzennego, a także tryb i zasady udzielania koncesji na prowadzenie prac geologicznych.
2. Przepisów ustawy nie stosuje się do:
   1) korzystania z powierzchniowej warstwy gruntów (gleby) dla potrzeb rolnictwa i leśnictwa,
   2) korzystania z wód podziemnych,
   3) pozyskiwania okazów mineralnych i paleontologicznych w celach naukowych, kolekcjonerskich i dydaktycznych, które prowadzone są bez wykonywania robót geologicznych,
   4) geologicznych badań naukowych i działalności dydaktycznej, które prowadzone są bez wykonywania robót geologicznych.

Art. 1a.

W rozumieniu ustawy:

1) kopaliną jest nagromadzenie naturalnych minerałów stałych, ciekłych i gazowych, występujących w złożach,
2) złożem jest takie naturalne nagromadzenie kopaliny, którego górnicze wybieranie może przynosić korzyść gospodarczą lub społeczną,
3) pracą geologiczną jest projektowanie i prowadzenie badań geologicznych, poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin i wód podziemnych, połączone z wykonywaniem robót geologicznych, wykonywanie tych robót, a także sporządzanie dokumentacji geologicznych,
4) poszukiwaniem jest wykonywanie prac i robót geologicznych w celu odkrycia i wstępnego udokumentowania zasobów kopalin i wód podziemnych,
5) rozpoznaniem jest wykonywanie prac geologicznych i robót geologicznych na obszarze wstępnie udokumentowanego złoża kopaliny lub wód podziemnych w celu rozpoznania jego budowy i zasobów w wyższych kategoriach, umożliwiającego racjonalne prowadzenie gospodarki,
6) robotą geologiczną jest wykonywanie w ramach prac geologicznych wierceń, szybików, sztolni i innych

robót górniczych oraz badań geofizycznych; robotą geologiczną jest również wykonywanie eksploatacyjnych wierceń studziennych, prac odwodnieniowych przy pomocy studni wierconych, budowa oraz rekonstrukcja ujęć wód podziemnych, a także likwidacja otworów wiertniczych,

7) przedsiębiorstwem geologicznym jest podmiot gospodarczy wykonujący prace i roboty geologiczne.

Art. 2.

1. Jeżeli prace geologiczne obejmują roboty wykonywane na obszarze górniczym, a także poza obszarem górniczym, gdy są wykonywane przy użyciu materiałów wybuchowych lub gdy projektowana głębokość wiercenia przekracza 30 m, do wykonywania tych robót stosuje się odpowiednio przepisy Prawa górniczego.
2. Roboty geologiczne, do których nie mają zastosowania przepisy ust. 1, podlegają nadzorowi i kontroli terenowych organów administracji rządowej właściwych dla spraw geologii.
3. Rada Ministrów ustala podział zadań i zasady współdziałania między urzędami górniczymi a terenowymi organami administracji rządowej w zakresie kontroli i nadzoru nad robotami geologicznymi określonymi w ust. 1.

Art. 3.

Prezes Centralnego Urzędu Geologii i Minister Obrony Narodowej określą w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami (kierownikami urzędów centralnych) szczegółowe zasady i warunki prowadzenia prac geologicznych na terenach mających szczególne znaczenie dla obronności Państwa.

Art. 4.

1. Przedsiębiorstwo geologiczne jest zobowiązane zgłosić zamiar przystąpienia do wykonywania robót geologicznych terenowemu organowi administracji rządowej, właściwemu ze względu na miejsce wykonywania tych prac i robót.
2. W zgłoszeniu należy podać zamierzone terminy rozpoczęcia i zakończenia robót, ich rodzaj, datę i numer koncesji oraz decyzji zatwierdzenia projektu prac geologicznych, jak również nazwiska i imiona uprawnionych osób, wyznaczonych do kierowania i sprawowania nadzoru robót geologicznych.
3. Zgłoszenia dokonuje się na dwa tygodnie przed zamierzonym terminem rozpoczęcia robót.[2]

Art. 7.

1. Podmiotowi gospodarczemu służy prawo wstępu na nieruchomość dla prowadzenia prac geologicznych objętych koncesją i dla wykonania niezbędnych robót geologicznych w sposób nie powodujący trwałego przekształcenia nieruchomości.
2. Wstęp na cudzą nieruchomość dla przeprowadzenia prac geologicznych następuje na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy podmiotem gospodarczym wykonującym prace geologiczne i właścicielem (posiadaczem) nieruchomości, na której mają być wykonane te prace.
3. W razie gdy strony nie dojdą do porozumienia, o którym mowa w ust. 2, o prawie wstępu na nieruchomość lub prawie okresowego (czasowego) jej zajęcia decydują terenowe organy rządowej administracji ogólnej.[3]

Art. 9.

Przedsiębiorstwo geologiczne, które prowadząc prace geologiczne powoduje szkodę w cudzej nieruchomości lub jej części składowej, obowiązane jest do odszkodowania bez względu na to, czy szkodę można było przewidzieć oraz czy ktokolwiek ponosi winę uszkodzenia.

Art. 10.

Przedsiębiorstwo geologiczne obowiązane jest przez cały okres czasowego zajęcia nieruchomości wypłacać właścicielowi (posiadaczowi) nieruchomości corocznie wynagrodzenie za pozbawienie go użytkowania nieruchomości w wysokości przeciętnego rocznego czystego dochodu, jaki nieruchomość przynosiła w ciągu ostatnich pięciu lat przed jej zajęciem.

Art. 11.

Odszkodowanie za zasiewy, uprawy i plony zniszczone w czasie prowadzenia prac geologicznych na podstawie decyzji stwierdzającej prawo wstępu na nieruchomość powinno odpowiadać wartości przewidywanych zbiorów według przeciętnych cen przyjętych w obrocie po odliczeniu wartości nakładów, które właściciel poniósłby w związku z dokonaniem zbioru.

Art. 12.

Jeżeli wskutek prowadzonych prac geologicznych nastąpi trwały zanik wody albo utrata jej przydatności do użytku ludności lub dla potrzeb inwentarza, naprawienie szkody polega na budowie studni lub innych urządzeń zapewniających trwałe zaopatrzenie ludności w odpowiednią ilość wody do użytku domowego i dla potrzeb inwentarza, co najmniej według stanu z okresu bezpośrednio przed powstaniem szkody.

Art. 13.

Odszkodowanie za nie dające się usunąć uszkodzenie gruntu rolnego lub leśnego ustala się na podstawie równowartości zmniejszenia się rocznego przychodu z gruntu na skutek szkody powstałej w związku z prowadzonymi robotami w stosunku do przeciętnego rocznego przychodu z tego gruntu z ostatnich trzech lat przed powstaniem szkody.

Art. 14.

W przypadku wystąpienia w związku z pracami geologicznymi szkód innych niż określone w art. 10-13 stosuje się dla ustalenia sposobu i rozmiaru odszkodowania zasady naprawiania szkód górniczych określone w prawie górniczym.[4]

Art. 16.

W sprawach spornych o naprawę szkód powstałych w związku z prowadzeniem prac geologicznych orzekają sądy powszechne.

Rozdział Ia
Zasady i tryb udzielania koncesji

Art. 16a.

1. Uzyskania koncesji wymaga poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin oraz wód podziemnych.
2. Przepis ust. 1 stosuje się także do działalności prowadzonej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 16b.

1. Koncesja nadaje wyłączne prawo podmiotowi gospodarczemu do prowadzenia prac geologicznych, o których mowa w art. 16a, na określonym obszarze.
2. Koncesji udziela się na czas oznaczony.

Art. 16c.

1. Organami właściwymi do wydawania koncesji są:
   1) Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa,
   2) organy rządowej administracji ogólnej.
2. Terenowe organy rządowej administracji ogólnej w uzgodnieniu z właściwymi organami samorządu terytorialnego działają w pierwszej instancji i są właściwe dla spraw, które zgodnie z przepisami niniejszej ustawy nie są zastrzeżone do właściwości Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Art. 16d.

1. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa udziela koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, których wydobywanie podlega Prawu górniczemu, oraz wód podziemnych.
2. Koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej wydaje wyłącznie Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w uzgodnieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej.
3. Terenowe organy rządowej administracji ogólnej udzielają koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, których wydobywanie nie podlega Prawu górniczemu.

Art. 16e.

1. Wniosek o wydanie koncesji na poszukiwane i rozpoznawanie złóż kopalin powinien określać:
   1) nazwę oraz siedzibę podmiotu (podmiotów) gospodarczych i jego pełnomocników,
   2) rodzaj kopaliny,
   3) obszar, na którym prowadzone będą prace,
   4) rodzaj i zakres przewidywanych prac oraz ich fazy,
   5) przewidywane minimalne nakłady finansowe,
   6) prawną i majątkową sytuację podmiotu,
   7) przewidywany okres działalności podmiotu,

8) prace, które zostaną podjęte w zakresie ochrony środowiska.

2. Koncesja na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin określa:
   1) teren, na którym prace geologiczne mogą być prowadzone,
   2) rodzaj kopaliny objętej koncesją,
   3) zakres i rodzaj prac objętych koncesją,
   4) okres ważności koncesji,
   5) warunki, jakie powinny być spełnione przez podmiot gospodarczy przy korzystaniu z koncesji, zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa powszechnego, ochrony środowiska i rekultywacji, wymaganej dokładności rozpoznania geologicznego, trybu i terminu przekazywania dokumentacji geologicznych oraz zapobiegania szkodom i ich naprawiania.
3. Warunkiem wydania koncesji jest zawarcie umowy, którą podmiot gospodarczy zawiera z organem koncesyjnym, regulującej w sposób szczegółowy wzajemne prawa i obowiązki stron.
4. Umowa, o której mowa w ust. 3, musi być pod rygorem nieważności zawarta w formie pisemnej.
5. Powierzchnia terenu, na którym zgodnie z jedną koncesją mogą być prowadzone prace geologiczne, nie może przekroczyć 1200 km^2.
6. Koncesję na poszukiwanie i rozpoznawanie kopalin wydaje się na okres 3 lat i można ją przedłużyć na okres nie dłuższy niż 3 lata.
7. Wydanie koncesji może być uzależnione od uiszczenia kaucji, zobowiązania do poniesienia ustalonej minimalnej wysokości nakładów na prace geologiczne lub ustanowienia innego zabezpieczenia.
8. Przeniesienie uprawnień wynikających z koncesji lub wniesienie ich do spółki wymaga zgody organu koncesyjnego.
9. Jeżeli podmiot gospodarczy w trakcie prac poszukiwawczych i rozpoznawczych, ze względu na rodzaj kopaliny, dokona jej eksploatacji - to zobowiązany jest do złożenia sprawozdania (co do ilości i jakości wyeksploatowanej kopaliny) do organu koncesyjnego i zapłacenia opłaty eksploatacyjnej.

Art. 16f.

1. Udzielenie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie kopalin, których wydobywanie podlega Prawu górniczemu, następuje po zasięgnięciu opinii komisji koncesyjnej powołanej przez organ koncesyjny i może być poprzedzone przetargiem.
2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia ustawy w życie zasady organizacji przetargu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 16g.

Organ koncesyjny może odmówić udzielenia koncesji lub ograniczyć zakres działalności gospodarczej w stosunku do wniosku o udzielenie koncesji ze względu na zagrożenie interesu gospodarki narodowej, obronności lub bezpieczeństwa Państwa.

Art. 16h.

1. Cofnięcie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie kopalin może nastąpić, jeżeli podmiot gospodarczy:
   1) narusza przepisy o prawie geologicznym lub Prawa górniczego albo innych ustaw, nie wykonuje zobowiązań wynikających z koncesji, nie prowadzi dokumentacji wyników wykonanych robót lub

odmawia przedłożenia ich uprawnionym przedstawicielom państwowej służby geologicznej,

2) przestaje udzielać gwarancji technicznych i finansowych koniecznych do należytego prowadzenia prac, a także gdy otrzymane uprawnienia przekaże bez zgody organu koncesyjnego w całości lub części innemu podmiotowi gospodarczemu.

2. W razie zrzeczenia się koncesji, podmiot gospodarczy powinien wykonać określone w niej zaległe zobowiązania w części dotyczącej ochrony środowiska i naprawienia powstałych szkód.

3. Wygaśnięcie koncesji stwierdza organ koncesyjny, który ją wydał.

Art. 16i.

1. Za wydanie koncesji pobiera się opłatę koncesyjną.

2. Wpływy z opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowią w 40% dochód gminy. Pozostałe 40% stanowi dochód budżetu państwa, a 20% stanowi dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, z przeznaczeniem na finansowanie prac geologicznych.

Art. 16j.

1. Kaucję, o której mowa w art. 16e ust. 7, ustala organ koncesyjny.

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, ustala wysokość opłat koncesyjnych.

Rozdział II
Prowadzenie badań geologicznych i robót

Art. 17.

1. Roboty związane z badaniami geologicznymi należy prowadzić w sposób zapewniający bezpieczeństwo życia i zdrowia ludzkiego, ochronę powierzchni ziemi i znajdujących się na niej budowli, ochronę urządzeń przed szkodami, jak również bezpieczeństwo zakładów eksploatacji złóż kopalin oraz ochronę wód, zadrzewień i złóż kopalin.

2. Na terenach podlegających ochronie na mocy przepisów szczególnych roboty mogą być prowadzone tylko w zakresie i na warunkach określonych w tych przepisach.

Art. 18.

1. Przedsiębiorstwo geologiczne obowiązane jest dla każdego wyrobiska lub zgrupowania wyrobisk ustanowić osoby sprawujące geologiczny nadzór - w odpowiedniej liczbie i osoby te zgłosić, zależnie od właściwości, okręgowemu urzędowi górniczemu lub organowi do spraw geologii rządowej administracji ogólnej.

2. Prezes Centralnego Urzędu Geologii określi w porozumieniu z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego zasady i sposób sprawowania geologicznego nadzoru określonego w ust. 1.

Art. 19.

1. Prace geologiczne obejmujące roboty geologiczne mogą się odbywać tylko na podstawie zatwierdzonego projektu.

2. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa określi sposób sporządzania i tryb zatwierdzania projektów prac geologicznych oraz organy administracji rządowej właściwe do zatwierdzania tych projektów.

Art. 20.

1. Prace geologiczne i roboty geologiczne mogą prowadzić osoby o odpowiednich kwalifikacjach naukowych i zawodowych.
2. Roboty geologiczne, do których mają zastosowanie również przepisy Prawa górniczego, mogą być wykonywane tylko pod kierownictwem i dozorem osób posiadających kwalifikacje wymagane przez Prawo górnicze.
3. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa określi, w porozumieniu z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego, kwalifikacje osób uprawnionych do prowadzenia robót geologicznych, sposób ich stwierdzenia, wysokość opłat oraz sposób ich uiszczania w związku ze stwierdzeniem tych kwalifikacji.

Art. 21.

Organ państwowej administracji geologicznej sprawujący geologiczną kontrolę i nadzór nad robotami może zawiesić osobę kierującą robotami geologicznymi lub nadzorującą te roboty w wykonywaniu poruczonych jej czynności, jeżeli uzna, że dalsze sprawowanie tych czynności zagraża interesowi społecznemu, przekazując jednocześnie sprawę do rozstrzygnięcia organowi, który stwierdził kwalifikacje osoby zawieszonej w pełnieniu czynności.[5]

Art. 23.

1. Organ właściwy do sprawowania nadzoru i kontroli nad robotami związanymi z badaniami geologicznymi może wstrzymać roboty związane z badaniami geologicznymi, jeżeli są prowadzone bez geologicznego nadzoru lub z naruszeniem postanowień niniejszej ustawy.
2. Wniesienie odwołania przeciwko zarządzeniu organu nadzoru nie wstrzymuje jego wykonania.

Art. 23a.

1. Podmiot gospodarczy jest zobowiązany zagospodarować zasoby surowców mineralnych wydobytych lub wydobywających się samoistnie w czasie wykonywania robót geologicznych.
2. Jeżeli koncesja nie stanowi inaczej, do zagospodarowania zasobów mineralnych wymienionych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału II ustawy.

Rozdział III
Sporządzanie, zatwierdzanie i udostępnianie dokumentacji geologicznej

Art. 24.

1. Wyniki prac geologicznych przedstawia się w dokumentacji geologicznej, która ma zawierać:

1) wyniki wykonanych badań oraz ich interpretację,
2) stopień osiągnięcia zamierzonego celu prac.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy prace geologiczne nie dały oczekiwanych wyników.
3. Rozróżnia się dokumentacje: badań geologicznych, geologiczne złóż kopalin, hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie.
4. Dokumentacje zatwierdza właściwy organ administracji państwowej ustalony przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, który określa sposób sporządzania dokumentacji (w tym dokumentacji kompleksowych i uproszczonych), tryb ich zatwierdzania oraz kryteria bilansowości złóż kopalin.

Art. 25.

Dokumentacja geologiczna złoża kopaliny stałej, gazowej i ciekłej (z wyjątkiem wód podziemnych) określa w szczególności:

1) rodzaj i jakość kopaliny głównej oraz kopalin towarzyszących i współwystępujących, w tym szczególnie zawartości substancji szkodliwych dla środowiska oraz użytecznych pierwiastków śladowych,
2) położenia złoża, budowę geologiczną i granice oraz jego formę,
3) elementy środowiska otaczającego złoże,
4) obliczenie zasobów wszystkich kopalin występujących w złożu z ustaleniem ich stopnia rozpoznania,
5) geologiczno-górnicze warunki wydobycia wszystkich kopalin,
6) ocenę przewidywanego wpływu wydobycia na środowisko,
7) ocenę ekonomiczną zasadności wydobycia.

Art. 26.

1. Dokumentacja hydrogeologiczna, zawierająca ustalenie zasobów wód podziemnych, obejmuje rozpoznanie budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych na określonym obszarze i stwierdza na tej podstawie:
   1) występowanie wody w określonym poziomie wodnonośnym,
   2) jakość wody podziemnej, a w przypadku wody leczniczej także trwałość jej składu chemicznego i cechy fizyczne,
   3) zasoby eksploatacyjne, których pobieranie nie wpłynie na ilość i jakość ogólnych zasobów wody w poziomie wodonośnym,
   4) techniczne możliwości eksploatacji wody,
   5) granice strefy ochronnej dla ujęcia wody podziemnej, źródła lub zbiornika wód podziemnych, jeżeli utworzenie takiej strefy jest wskazane,
   6) konieczność podejmowania działań ochronnych,
   7) ewentualne ujemne wpływy eksploatacji wody podziemnej, w szczególności na gospodarkę rolną i leśną, złoża torfu, melioracje wodne, istniejące ujęcia wody podziemnej, zsuwy powierzchniowe oraz osiadanie budowli i dróg.
2. Dokumentacje hydrogeologiczne sporządza się również dla określenia przewidywanego i dopuszczalnego obniżenia poziomu wód podziemnych przez odwodnienie terenu w przypadku realizacji inwestycji lub eksploatacji złoża kopaliny, oceny wykorzystania wód pochodzących z odwodnienia dla potrzeb

komunalnych lub przemysłowych, a także możliwości wtłoczenia tych wód pod ziemię na innym terenie, jak również dla określenia warunków hydrogeologicznych, w związku z projektowaniem magazynowania lub składowania na powierzchni lub wewnątrz ziemi szkodliwych substancji i odpadów.

Art. 26a.

Dokumentacje geologiczno-inżynierskie sporządza się dla potrzeb planowania przestrzennego, a także dla określenia warunków geologicznych, w jakich będą posadawiane obiekty budowlane, wyrobiska górnicze lub składowiska.

Art. 26b.

Dokumentacje geologiczne złóż kopalin aktualizuje się w przypadkach:

1) zmiany kryteriów bilansowości złoża kopaliny,
2) stwierdzenia istotnych różnic w budowie geologicznej złoża kopaliny oraz w ilości zasobów w stosunku do danych określonych w zatwierdzonej dokumentacji geologicznej,
3) polecenia organu administracji państwowej, który zatwierdził dokumentację geologiczną.

Art. 26c.

1. Organ zatwierdzający przekazuje dokumentację geologiczną do Centralnego Archiwum Geologicznego oraz do właściwego miejscowo terenowego archiwum geologicznego.
2. Właściciel dokumentacji geologicznej może zastrzec ograniczenie dostępności informacji w niej zawartych na okres nie dłuższy niż pięć lat; nie mogą one być w tym czasie przekazane innym podmiotom gospodarczym.
3. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność geologiczną zobowiązane są do przekazywania bieżących informacji o wynikach badań geologicznych do Centralnego Archiwum Geologicznego.
4. Informacje o wynikach prac geologicznych uzyskanych przez służbę geologiczną od podmiotów gospodarczych na podstawie niniejszej ustawy stanowią przez okres pięciu lat od chwili ich uzyskania tajemnicę służbową, nie dłużej jednak niż do czasu wygaśnięcia koncesji.
5. Podmioty gospodarcze nie mogą bez zgody organu koncesyjnego zbywać pozyskanych przez siebie informacji geologicznych.
6. Z chwilą wygaśnięcia koncesji cały zasób informacji geologicznej, zebrany przez dany podmiot gospodarczy, stanowi własność Skarbu Państwa i przechodzi do Centralnego Archiwum Geologicznego.
7. Informacje o wynikach prac geologicznych uzyskane w związku z poszukiwaniem kopalin i rozpoznaniem ich złóż oraz z badań służących temu celowi, drogą prowadzenia prac geologicznych finansowanych bezpośrednio lub pośrednio przez budżet państwa, stanowią własność Skarbu Państwa. Informacje te mogą być odstępowane podmiotom gospodarczym przez Skarb Państwa odpłatnie i użytkowane w celu ubiegania się przez te podmioty o koncesję na poszukiwanie kopalin, ich złóż lub na wydobywanie kopalin. Do czasu odpłatnego odstąpienia stanowią one tajemnicę państwową.

Art. 26d.

Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa określi zakres informacji o wynikach prac geologicznych objętych tajemnicą państwową.

Rozdział IV
Bilansowanie zasobów złóż kopalin

Art. 27.

1. Podmiot gospodarczy wydobywający kopalinę albo budujący zakład górniczy obowiązany jest prowadzić bieżąco ewidencję zasobów złoża, w zakresie i w sposób ustalony przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.
2. Państwowa służba geologiczna sporządza corocznie krajowy bilans zasobów złóż kopalin (w tym wód podziemnych) i jego analizę na podstawie zatwierdzonych dokumentacji geologicznych i przedstawianych przez użytkowników złóż rocznych ewidencyjnych operatów tych zasobów.

Rozdział V
Państwowa służba geologiczna

Art. 28.

1. Państwowa służba geologiczna działa przy Ministrze Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.
2. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa ustali skład, organizację i regulamin działania państwowej służby geologicznej.

Art. 29.

1. Państwowa służba geologiczna jest odpowiedzialna za zabezpieczenie interesów państwa w związku z rozpoznawaniem budowy geologicznej kraju, w tym zasobów kopalin, oraz gospodarowaniem tymi zasobami i ich ochroną.
2. Do zakresu działania państwowej służby geologicznej należy w szczególności:
   1) prowadzenie rejestru i bilansowanie krajowych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
   2) prognozowanie krajowych perspektyw poszukiwawczych dla złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
   3) koordynowanie prac geologicznych w kraju,
   4) sprawowanie nadzoru i kontroli nad projektowaniem i wykonywaniem prac geologicznych oraz sporządzaniem wynikowych dokumentacji geologicznych,
   5) dokonywanie ocen prawidłowości ustalania zasobów złóż kopalin lub warunków hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich,
   6) organizowanie prac w celu poznania budowy geologicznej kraju,
   7) gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych geologicznych,
   8) zapewnienie wykonywania map geologicznych kraju,
   9) inicjowanie prac metodyczno-badawczych w zakresie nauk geologicznych,

10) realizowanie zobowiązań i współpracy międzynarodowej w zakresie swego działania,

11) sprawowanie nadzoru i kontroli w zakresie wykonywania przez podmioty gospodarcze uprawnień z tytułu udzielanych koncesji.

Art. 30.

1. Pracownicy państwowej służby geologicznej, przy sprawowaniu kontroli i nadzoru, mają prawo wstępu do wszystkich miejsc wykonywania prac i robót geologicznych.
2. Podmioty gospodarcze podlegające kontroli i nadzorowi państwowej służby geologicznej obowiązane są udostępnić przedstawicielowi tej służby materiały i dokumenty potrzebne do prowadzenia kontroli i nadzoru oraz udzielić niezbędnych wyjaśnień.
3. Podmioty gospodarcze wykonujące prace geologiczne obowiązane są, na żądanie państwowej służby geologicznej, dokonać dodatkowych badań, pomiarów lub pobrać dodatkowe próbki za zwrotem kosztów.

Art. 31.

1. Przy Ministrze Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa działa Rada Geologiczna jako organ opiniodawczy i doradczy w zakresie gospodarowania wnętrzem ziemi.
2. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa określi skład, organizację i zasady działania Rady Geologicznej.

Art. 32.

Centralny Urząd Geologii działa w drugiej instancji w sprawach, które zgodnie z przepisami niniejszej ustawy należą do zakresu działania organów do spraw geologii prezydiów wojewódzkich rad narodowych, oraz sprawuje nadzór w tym zakresie nad organami do spraw geologii prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

Art. 33.

Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres działania Centralnego Urzędu Geologii i organów do spraw geologii prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

Art. 34.

1. Przy Centralnym Urzędzie Geologii działają komisje oceniające prawidłowość ustalania zasobów złóż kopalin, wód podziemnych lub warunków geologicznych dla potrzeb budownictwa.
2. O ile ustawa niniejsza lub przepisy na jej podstawie wydane przewidują zatwierdzenie lub zaopiniowanie dokumentacji geologicznej przez Prezesa Centralnego Urzędu Geologii, Prezes Urzędu zatwierdza lub opiniuje dokumentacje na podstawie orzeczenia właściwej komisji.
3. Prezes Rady Ministrów ustali sposób powoływania komisji wymienionych w ust. 1, ich organizację i zakres działania oraz tryb postępowania przed komisjami.

Art. 35.

1. Pracownicy organów państwowej administracji geologicznej przy sprawowaniu kontroli i nadzoru mają prawo wstępu do przedsiębiorstw geologicznych prowadzących prace geologiczne oraz na miejsce wykonywania robót.

2. Kierownicy przedsiębiorstw geologicznych oraz osoby sprawujące kierownictwo i dozór robót związanych z badaniami geologicznymi obowiązane są udostępnić pracownikom organów państwowej administracji geologicznej materiały i dokumenty potrzebne dla przeprowadzenia kontroli i nadzoru oraz udzielać wyjaśnień.

Rozdział VI
Przepisy karne

Art. 36.

Kto prowadzi prace geologiczne bez wymaganej koncesji albo niezgodnie z warunkami koncesji, podlega karze pozbawienia wolności do roku, ograniczenia wolności do roku albo grzywny.

Art. 36a.

1. Kto nie przestrzega zasad bezpiecznego wykonywania prac i robót geologicznych i przez to naraża inną osobę na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia, podlega karze pozbawienia wolności do lat. 3.
2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze ograniczenia wolności lub grzywny.
3. Karze określonej w ust. 2 podlega również, kto nie dopełnia obowiązku likwidacji zbędnych otworów wiertniczych.

Art. 36b.

Kto wbrew obowiązkowi:

1) dopuszcza do prac i robót geologicznych osoby nie posiadające odpowiednich kwalifikacji,
2) wykonuje prace geologiczne bez zatwierdzonego projektu prac geologicznych lub niezgodnie z tym projektem,
3) nie zawiadamia właściwego organu administracji rządowej o zamiarze przystąpienia do wykonywania robót geologicznych,
4) nie wyznacza osób sprawujących nadzór nad robotami geologicznymi,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy, ograniczenia wolności do 3 miesięcy albo grzywny do 1 mln złotych.

Rozdział VII
Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 37.

1. Osoby sprawujące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy czynności geologicznego nadzoru nad robotami lub sporządzające projekty badań geologicznych bądź dokumentacje geologiczne obowiązane są złożyć w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 20 ust. 2, wniosek o

stwierdzenie ich kwalifikacji.

2. Osoby określone w ust. 1 mogą sprawować swe czynności bez stwierdzenia ich kwalifikacji do czasu załatwienia wniosku, o którym mowa w ust. 1.
3. Postanowienie ust. 2 nie uchybia możności zawieszenia osoby sprawującej czynności geologicznego nadzoru albo sporządzającej projekty badań geologicznych lub dokumentacje geologiczne w wykonywaniu tych czynności stosownie do postanowień art. 20.
4. Postanowienia ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do osób kierownictwa i dozoru ruchu robót związanych z badaniami geologicznymi, które dotychczas nie podlegały przepisom prawa górniczego (art. 2 ust. 1), oraz do osób prowadzących roboty określone w art. 2 ust. 2.[6]

Art. 40.

Przepisy o szczególnym trybie wywłaszczenia i o zajęciu nieruchomości zawarte w ustawie o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości nie mają zastosowania w przypadkach przewidzianych w niniejszej ustawie.

Art. 41.

Ustawa nie narusza przepisów prawa górniczego o geologicznej obsłudze eksploatacji złóż kopalin. W przypadkach nie unormowanych prawem górniczym stosuje się odpowiednio przepisy niniejszej ustawy.

Art. 42.

Ustawa niniejsza nie narusza przepisów prawa wodnego, a w szczególności zatwierdzenie dokumentacji ustalającej zasoby wody podziemnej nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia wodno-prawnego wymaganego przepisami prawa wodnego.

Art. 43.

Sprawy o roszczenie z tytułu szkód górniczych, spowodowanych robotami przy poszukiwaniu złóż kopalin, objętych prawem górniczym, wniesione do komisji do spraw szkód górniczych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają orzecznictwu tych komisji na zasadach dekretu z dnia 6 maja 1953 r. - Prawo górnicze (Dz.U. z 1955 r. Nr 10, poz. 65 z późniejszymi zmianami).

Art. 44.

1. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc przepisy w przedmiocie unormowanym tą ustawą, a w szczególności dekret z dnia 8 października 1951 r. o państwowej służbie geologicznej (Dz.U. Nr 52, poz. 369).
2. W ustawie z dnia 1 lipca 1958 o zezwoleniach na wykonywanie przemysłu, rzemiosła, handlu i niektórych usług przez jednostki gospodarki nie uspołecznionej (Dz.U. Nr 45, poz. 224) dodaje się w art. 4 nowy ust. 4 w brzmieniu:

   "4. Odrębne przepisy określają właściwość organów administracji państwowej w zakresie wydawania zezwoleń na prowadzenie prac geologicznych oraz tryb wydawania tych zezwoleń."

Art. 45.

Przepisy wydane na podstawie dekretu z dnia 8 października 1951 r. o państwowej służbie geologicznej oraz

inne przepisy w przedmiotach unormowanych niniejszą ustawą zachowują moc do chwili zastąpienia ich przepisami wydanymi na podstawie niniejszej ustawy, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 46.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 1960 r. Nr 52, poz. 303; z 1974 r. Nr 38, poz. 230; z 1988 r. Nr 41, poz. 324; z 1989 r. Nr 35, poz. 192; z 1991 r. Nr 31, poz. 129

art. 5 i 6 skreślony

art. 8 skreślony

art. 15 skreślony

art. 22 skreślony

art. 38 i 39 skreślone